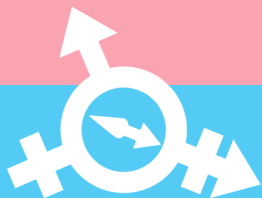

KÖMIKS

Komiks o transpłciowości od osób transpłciowych

*Edyta Baker
Kaj Koperski
Stanisław Orszulak
Grzegorz „Lifyen” Żak*

Trans-Fuzja

© Copyright by Trans-Fuzja, Fundacja na rzecz
Osób Transpłciowych 2019

Koncepcja:
Edyta Baker, Kaj Koperski, Stanisław Orszulak,
Grzegorz „Lifyen” Żak

Rysunki:
Kaj Koperski, Grzegorz „Lifyen” Żak

Scenariusz:
Stanisław Orszulak z pomocą Edyty Baker

Redakcja:
Edyta Baker, Stanisław Orszulak

Opracowanie graficzne i skład:
Grzegorz „Lifyen” Żak

Fundacja Trans-Fuzja
Wydanie 1
Warszawa 2019
ISBN 978-83-64839-09-2

Publikację sfinansowano z grantu International Trans
Fund (ITF)
<https://transfund.org>

Cześć! Mam na imię
Maja.

Ja mam na imię
Kuba.

A na mnie wszyscy
mówią Alex.

I razem chcemy wam opowiedzieć o ważnym temacie,
który nas łączy. Tym tematem jest:

TRANSPŁCINOWOŚĆ

Pierwszorzędowe, drugorzędowe i trzeciorzędowe cechy płciowe są uwarunkowane przez wiele czynników. **To jest czysta biologia.**

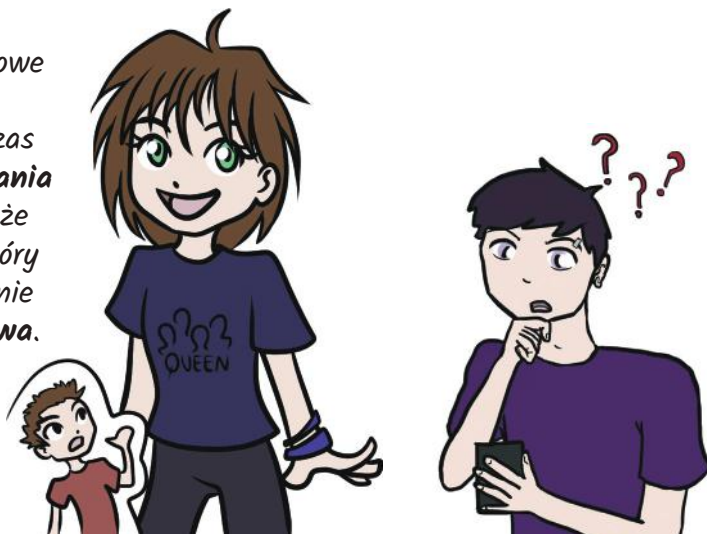
Ale płeć (gender) jest czymś stworzonym przez człowieka.

Gdy się urodziłam, lekarze powiedzieli moim rodzicom, że urodził im się syn.

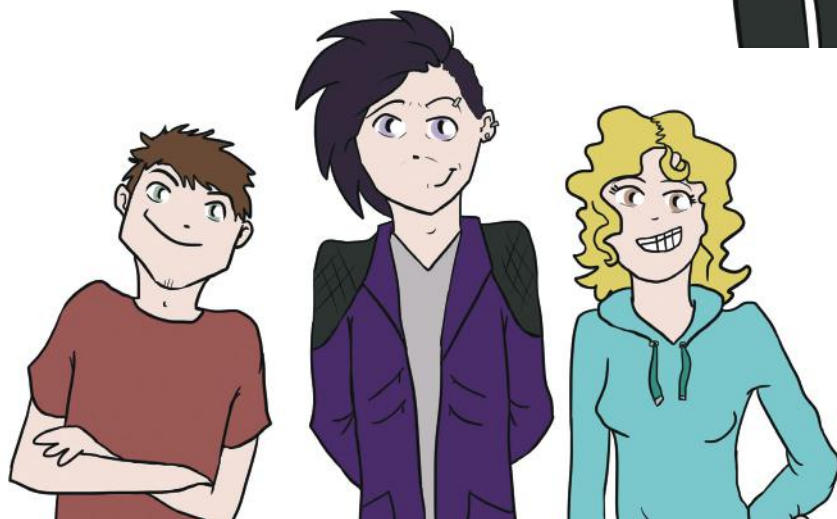

Ale już od najmłodszych lat wiedziałam, że tak naprawdę **jestem ich córką.**

*Ja miałem typowe
dzieciństwo
i dopiero podczas
okresu dojrzewania
zrozumiałem, że
dyskomfort, który
czuję, to właśnie
dysforia płciowa.*

*Gdy moja córka powiedziała mi, że jest
osobą biseksualną, zaczęłam czytać więcej
o osobach LGBT i znalazłam informacje
o osobach niebinarnych. Wtedy po raz
pierwszy poczułam, że **nie jestem sam**.*

*Jest tyle płci, ile jest osób na świecie i tyle historii
osób trans, ile jest osób trans.*

TRANZYCJA

ALEX

Ja w ramach mojej tranzycji postanowiłem zapuścić włosy i przekuć sobie uszy.

Powiedziałem mojej rodzinie i przyjaciołom, ale nie czuję potrzeby mówienia o tym nikomu innemu.

Do tej pory wszyscy przyjęli to bardzo dobrze i zwracają się do mnie używając mojego imienia.

W internecie poznałem wiele osób niebinarnych, z których każda miała inne doświadczenia.

Niektóre zdecydowały się na hormony lub różnego typu operacje, niektóre zaczęły używać innego imienia, niektóre innych zaimków.

MAJA

W dzieciństwie zawsze lubiłam tazić po drzewach i grać w piłkę.

Wiedziałam jednak, że **czuję się inaczej** niż moi rówieśnicy. Myślałam, że **wyrosnę na piękną kobietę**.

To doświadczenie pomogło mi znaleźć odpowiednie słowa na to, jak ja się czuję.

Jako nastolatka poszłam na moją pierwszą **paradę równości**. Tam miałam okazję osobiście poznać **Annę Grodzką** i **zaprzyjaźniłam się z paroma osobami trans** w moim wieku.

KUBA

W dzieciństwie **bawiłem się** zawsze z moimi braćmi i wszystkie babcie narzekały, że jestem **chtopczycą**.

O transpłciowości **dowiedziałem się**, kiedy Anna Grodzka zaczęła pojawiać się w mediach.

Od kilku miesięcy jestem na **testosteronie**, a teraz zbieram pieniądze na **rekonstrukcję klatki piersiowej**.

Tranzycja jest bardzo osobistą rzeczą.

Każda osoba trans może, ale nie musi, podjąć następujące kroki:

• coming out

• noszenie bielizny i specjalistycznej odzieży która pomaga w uzyskaniu sylwetki, której się pragnie

• zmiany w codziennej pielęgnacji i kosmetykach

• zmiana imienia, zaimków i form czasownika

• rozpoczęcie terapii hormonalnej

• operacje i zabiegi chirurgiczne

• prawna korekta

Ale nie ważne, czy ktoś ma już za sobą wszystkie te kroki, czy w ogóle je zrobił ani w jakiej kolejności je realizował.

DYSFORIA

Osoby transpłciowe mogą odczuwać
dysfurię płciow

Osoby transpłciowe mogą odczuwać
eufurię płciow

Gdy wszedłem w **okres dojrzewania**, zacząłem ubierać się w luźne ubrania i spędzać całe dnie w moim pokoju. W internecie znalazłem informacje o **binderach i packerach** (proteza penisa) i to **odmieniło moje życie**.

Brak piersi **doprowadzał** mnie do **placzu**. Odkąd jestem na hormonach i urósł mi biust, zaczynam bardziej **akceptować** siebie.

Całe życie myślałem, że wszyscy ludzie czują pewien poziom **dyskomfortu** związany z ich **ciałem**, ale teraz już wiem, że mogę sobie z nim radzić. Teraz **ubieram się tak**, że moja **dysforia** jest **minimalna**.

Nie każda osoba transpłciowa odczuwa **dysfurię** lub **eufurię** płciow. Te uczucia mogą się wiązać z każdym rejonem życia, dlatego jest to **indywidualna sprawa** każdej osoby.

COMING OUT

KUBA

Ja na początku **bałem się** powiedzieć swoim bliskim, że jestem **trans mężczyzną**. Bałem się ich reakcji.

Ale okazało się, że **nie miałem się czego bać**.

MAJA

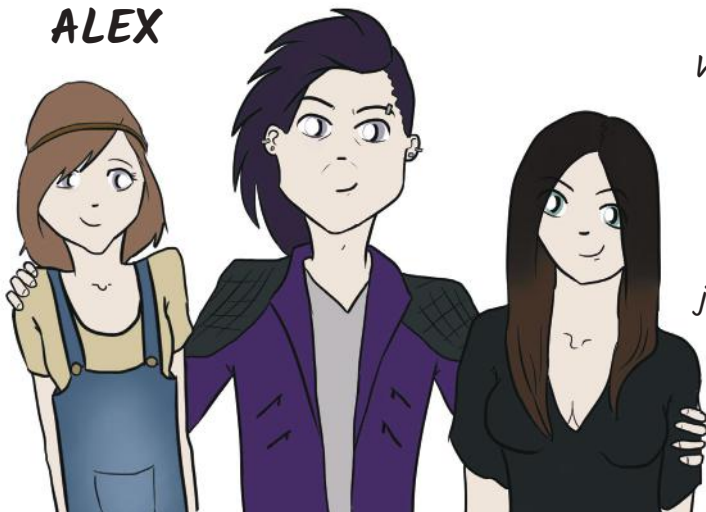

Mój tata nadal się do mnie **nie odzywa**, ale moja **relacja** z innymi członkami rodziny widocznie się **poprawiła**.

Po tym jak powiedziałam mojej mamie, zajęło jej **wiele lat**, żeby wreszcie nazwać mnie **swój córką**.

ALEX

Wszyscy, którym
powiedziałem,
powiedzieli mi,
że **wiedzieli**
już od lat,
ale tak samo,
jak ja, **nie znali**
na to **słowa**.

Coming out to proces informowania

- rodziców,
  - partnerów,
  - przyjaciół,
  - ludzi z pracy lub szkoły
- oraz wszystkich innych osób, którym chcemy powiedzieć o swojej tożsamości płciowej lub orientacji seksualnej.

Są też osoby, które nigdy nie zrobią coming outu i osoby, które teraz żyją stealth (żyją jako płęć, z którą się identyfikują, nie informując ludzi wokół o tym, że są trans).

PUBLICZNA

PRZESTRZEŃ

Ze względu na swoją transpłciowość lub rozbieżność między wyglądem, a dokumentami, osoby transpłciowe mogą się spotkać z dyskryminacją.

Na **poczcie** możemy mieć problem z odebraniem paczek.

Nie czujemy się bezpiecznie w **szatniach**.

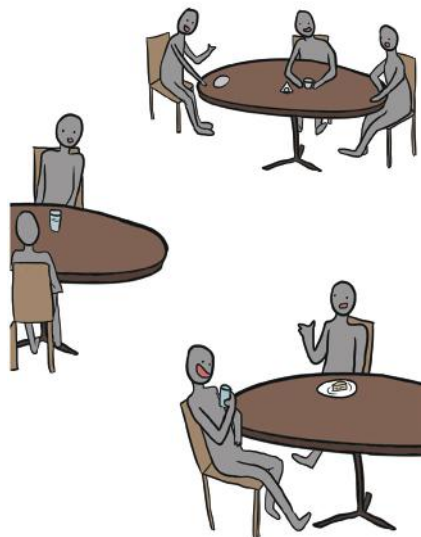
Czasami musimy się **outować** w **upokarzających sytuacjach**.

*Ludzie non stop
kwestionują
nasz wygląd
lub zachowanie.*

*Publiczne toalety często
są wyborem między
niezręczną a niebezpieczną
sytuacją.*

*My wiemy, co robimy.
Traktuj nas jak każdą inną osobę,
którą napotkasz.*

SAVOIR-VIVRE

Kultura osobista jest czymś, czego jesteśmy uczeni już od dziecka.

*Ale w momencie spotkania osoby transpłciowej **wiele osób nie wie**, jak powinno się zachować.*

*Należy używać **imienia**, którym osoba trans się nam przedstawiła i używać odpowiednich **zaimków i form**. Jeśli nie jesteś pewien/pewna, uprzejmie **zapytaj**, ale zrób to na osobności.*

*Takie pytania są **nie** na miejscu:*

„Jak uprawiasz seks?”

„Czy miałaś/miałeś już TE operację?”

„Co masz między nogami?”

„Jak brzmi twoje stare imię?”

Te są jak najbardziej na miejscu:

„Jaki jest twój ulubiony kolor?”

„Co chcesz robić po studiach?”

„Jakie masz hobby?”

„Wolisz pieski czy kotki?”

„Wszystko to już wiem, ale nadal nie wiem, jak wspierać.”
Nie mów, że to tylko faza, fanaberia,
 że nam się odwidzi.
Używaj naszego imienia
 i odpowiednich form nawet wtedy,
 gdy nie możemy tego usłyszeć.
Poprawiaj się.

Pełnij **aktywną** rolę w naszej
 tranzycji. **Wspieraj nas** tak,
 jak każdą inną osobę w burzliwym
 okresie w ich życiu.

nieSŁOWNICZEK

Operacja zmiany płci – Nie ma jednej operacji, a zmienia się skarpetki, a nie płęć. Zamiast tego: korekta płci, tranzycja.

Trans kobieta

Kobieta, która przy urodzeniu, na podstawie jej genitaliów, została oznaczona jako mężczyzna, ale czuje się kobietą.

Osoba niebinarna

Osoba, która została przy urodzeniu na podstawie jej genitaliów oznaczona jako kobieta lub jako mężczyzna, ale która czuje się jednym i drugim, pomiędzy lub nie czuje się żadnym z nich, jej płęć jej płynna lub w ogóle jej nie ma.

Osoba interptciowa

Interptciowość lub zróżnicowane cechy płciowe, jest pojęciem-parasolem obejmującym osoby, które urodziły się z ciałem nie wpisującym się w książkowy podział na ciała męskie i żeńskie.

Interptciowość nie dotyczy ani orientacji seksualnej ani tożsamości płciowej, a tego jak jest zbudowane i jak funkcjonuje ciało. Zróżnicowane cechy płciowe mogą dotyczyć wewnętrznych lub zewnętrznych narządów płciowych, chromosomów lub układu hormonalnego. Jest ponad 30 typów interptciowości.

Trans mężczyzna

Mężczyzna, który przy urodzeniu na podstawie jego genitaliów został oznaczony jako kobieta, ale czuje się mężczyzną.

**Pomocy oraz dodatkowych informacji na temat
transpłciowości szukaj:**

fanpage **Fundacji Trans-Fuzja** na Facebooku:
<https://www.facebook.com/FundacjaTransFuzja/>

fanpage **Angry Trans i Transowisko - transkomix**
na Facebooku:
<https://www.facebook.com/AngryTrans/>
<https://www.facebook.com/Transowisko/>

kanal **Transbros** na YouTube:
<https://www.youtube.com/c/TransbrosFTM>

strona **Trans-research** poświęcona
terapii hormonalnej transkobiet:
<http://trans-research.pl>

INTERNATIONAL
TRANS FUND

Fundacja Trans-Fuzja
ul. Noakowskiego 10 lok. 66
00-666 Warszawa
kontakt@transfuzja.org
<http://transfuzja.org>
ISBN 978-83-64839-09-2

ISBN 978-83-64839-09-2

9 788364 839092

